

Bijlage inspraak gemeenteraadsc commissie Rotterdam – 28 mei 2025

Onderwerp: Behoud van het historische sleepschip de Rival

Inspreker: Arie Hoek

Datum: 26 mei 2025

Geachte voorzitter, commissieleden, dank dat ik hier vandaag het woord mag voeren.

Ik spreek vandaag in over de ligplaats van het sleepschip de Rival, die sinds 1929 in onze familie is. Als kleinzoon van de man die het schip liet bouwen, en als iemand die zich al jaren inzet om dit unieke stuk erfgoed te behouden, vraag ik u: Laat het laatste authentieke sleepschip van Nederland niet eindigen bij de sloop.

Hoe het zover heeft kunnen komen, is het gevolg van jarenlange verwickelingen tussen gemeente, museum en stichting, met juridische en erfgoedkwesties die tot op de dag van vandaag onbeantwoord zijn gebleven. Alles is vastgelegd in een burgerbrief met bijlagen, onder nummer 25bb003726.

Na jaren van onzekerheid eist de gemeente Rotterdam nu ook ons vertrek. Daarmee dreigt het schip alsnog verloren te gaan. Maar ik wil u vandaag vooral laten zien waarom de Rival het waard is om behouden te blijven.

Tussen 1901 en 1930 werden er 5.803 sleepschepen gebouwd. Van al die schepen is er nog maar één over die niet is verbouwd of gesloopt: de Rival. Alleen doordat de broers van mijn vader twintig jaar ruzie hadden over de erfenis, bleef het schip onaangetast, een onbedoelde vorm van behoud, maar wel met een uniek resultaat: een authentiek, ongewijzigd sleepschip uit 1929.

De Rival is een zeldzaam overblijfsel van een tijd waarin de sleepvaart de stille ruggengraat van Nederland vormde. Het was de logistieke motor van een waterland, en droeg een eigen cultuur van varen, werken en wonen. Juist in Rotterdam – stad van haven, arbeid en binnenvaart – verdient dit laatste originele sleepschip een blijvende plek. Niet als relik, maar als levend bewijs van wat Rotterdam groot maakte.

Bij een officiële schouw in het kader van het Rotterdamse beleid voor historische vaartuigen kreeg de Rival de A-status en een uitzonderlijk hoge score van 102 punten. In het rapport staat letterlijk: ‘Het schip is zeldzaam origineel gebleven, als ware het een tijdmachine.’

De Rival is een indrukwekkend voorbeeld van een zogenoemde Dortmunder, gebouwd in 1929 op de werf van Jan Smit en Zoonen te Alblasterdam. Ze is uitzonderlijk robuust, met constructies en afwerkingen die je eerder op een zeeschip verwacht. Alles is van staal en hout, zwaar en degelijk uitgevoerd. De romp is volledig geklonken. Originele houten luiken, massieve stokankers, gietijzeren ankerlieren, een teakhouten stuurhut en het authentieke stuurwiel vormen samen een zeldzaam geheel dat de tand des tijds moeiteloos heeft doorstaan.

Wie aan boord komt, stapt letterlijk terug in de tijd. De roef is nog volledig intact: met eikenhouten panelen, geslepen glas in deuren en kasten, het originele hang- en sluitwerk, en een marmeren schouw met kolenkachel. In de keuken zit nog de originele koekoek met spiegel, waarmee je over

het hele schip kunt kijken. Zelfs de spreekbuis naar het stuurhuis werkt nog. In de badkamer, een unicum in die tijd, vind je geschroefde metrotegels, muren in lijnolieverf, en een geëmailleerd gietijzeren bad dat via een slaggomp met rivierwater wordt gevuld. Alles is functioneel, degelijk en doordrenkt van vakmanschap.

Ik zou u nog zoveel meer kunnen vertellen, maar eindig met een dringend verzoek: help ons aan een veilige ligplaats, vóór het te laat is. Als er vóór oktober geen oplossing komt, verdwijnt niet alleen ons thuis, het schip dat drie generaties heeft gedragen, maar ook het laatste originele sleepschip van Nederland. Sloop is dan onafwendbaar.

Wat op het spel staat, is meer dan staal en klinknagels: het is een unieke drager van levende geschiedenis, gebouwd in 1929, erkend als varend erfgoed, en tot op de dag van vandaag onderhouden zonder enige structurele ondersteuning.

Hoe ver je als particulier ook komt met inzet en toewijding, uiteindelijk is het behoud van varend erfgoed een maatschappelijke keuze. De vernietiging van de Rival zou een onomkeerbaar verlies zijn voor Rotterdam en voor de maritieme geschiedenis van Nederland. Het schip voer ruim veertig jaar voor deze stad, keerde in 2009 terug op uitnodiging van het Havenmuseum, en werd jarenlang gewaardeerd als levend symbool van de maritieme geschiedenis van Rotterdam.

De Rival belichaamt precies waarvoor het Rotterdamse ligplaatsenbeleid voor historische vaartuigen ooit in het leven is geroepen: om schepen van uitzonderlijke historische waarde een plek te geven binnen de stad.

Geef dit schip die plek, als blijk van waardering voor het verleden, en als investering in een erfgoed dat nog generaties kan inspireren.

Met vriendelijke groet,

Arie Hoek

www.geenveiligehaven.nl

Namens de familie Hoek, eigenaar van de Rival sinds 1929